

1961), İsmail Hikmet Ertaylan (1889-1967), Fazıl Ahmet Aykaç (1884-1967) gibi şairlerin duru ve açık bir dille yazdıkları şiirler uzun yıllar ilk ve ortaokul çağındaki çocukların şiir ihtiyacını karşılamıştır. f

Ziya Gökalp'in çocuklar için sade bir dille yazdığı manzumelerde — örneğin «Kızıl Elma» (1915), «Yeni Hayat» (1918), «Altın Işık» (1923) — Türkçülük ülküsünün işlendiği görülür. M. E. Yurdakul'un şiirleri daha çok öğretici nitelik taşır. Fuat Köprülü, «Yeni Mecmua» da hece vezniyle ve ulusal konular üzerine yazdığı şiirlerini «Mektep Şiirleri» (1918) adlı bir kitapta yayımlamıştır. Bu alanda eser veren bir başka şair de Ali Ekrem Bolayır (1867 - 1937) dir. Bolayır, değişik konularda yazdığı manzumelerini «Çocuk Şiirleri» (1917) ve «Şiir Demeti» (1923) adlı kitaplarında toplamıştır.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında tanınmış şairlerimizden Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziya Ortaç (1895 - 1967), Halit Fahri Ozansoy (1891 - 1971), Enis Behiç Koryürek (1891 - 1949), Samih Rifat (1874 - 1932) ve Faruk Nafiz Çamlıbel (1898 - 1973) çocuk şiirine ilgi göstermişlerdir.

Yazı devriminden bu yana çocuk şiiri alanında hızlı bir gelişme olmuş, birçok değerli sanatçı çeşitli konularda ve seviyelerde çocukların zevkle okuyabilecekleri manzum eserler meydana getirmişlerdir. Bu dönemin tanınmış şairleri arasında Hasan - Ali Yücel (1897 - 1961) i, Vasfi Mahir Kocatürk'ü, Necmettin Halil Onan (1902 - 1968) i, Orhan Şaik Gökyay (d. 1908) i, Ahmet Kutsi Tecer (1901 - 1967) i, Ömer Bedrettin Uşaklı (1904 - 1946) yı, Kemâlettin Kamu (1901 - 1948) yu, Halide Nusret Zorlutuna (d. 1901) yı, Behçet Kemal Çağlar'ı, Emin Recep Gürel (d. 1899) i, Faruk Gürtunca (d. 1904) yı, İlhami Bekir Tez (d. 1906) i, Yaşar Nabi Nayır (d. 1908) i ve Galip Naşit Arı (? - 1973) yı sayabiliriz. Bu şairlerin eserleri bugün ilk ve ortaokul ders kitaplarıyla birçok şiir antolojilerinde yer almış bulunmaktadır.

Daha genç şairlerimiz arasında da eserleri çocuklarca sevilen ve sürekli olarak okunanlar vardır : Ceyhun Atuf Kansu (1919 - 1978), İbrahim Zeki Burdurlu, Halim Yağcıoğlu (d. 1919), Hasan Şimşek (d. 1918) gibi.

Çabalarını özellikle çocuk şiiri yazmaya yöneltmiş olan günümüz şairleri arasında «Çocuk Şiirleri» (1942), «Sonbahar» (1962) ve «Sevgi Bahçesi» (1963) adlı eserleriyle Mehmet Necati Öngay (d. 1914) i, «Çocuklarımıza Resimli Şiirler» (1959) adlı eseriyle Mümtaz Zeki Taşkın (d. 1915) i, «Yavrutürk Şiirleri» (1968) adlı eseriyle Ra-

kım Çalapala'yı, «Dilek ile İpek» (1966) adlı eseriyle Sabih Şendil (d. 1926) i, «Bayram Yeri» (1947) ve «Elma Ağacı» (1971) adlı eserleriyle Şükrü Enis Regü'yü, «Açıl Susam Açıl» (1967), «Kuşayak» (1971) ve «Balina İle Mandalina» (1976) adlı eserleriyle Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı, «Gül Sağnağı» (1976) ve «Çocuk ve Şiir» (1922) adlı kitaplarıyla İsmail Uyaroğlu'nu ve ilkokullarda işlenilen konular ve kutlanan günlerle ilgili olarak çocuk dergilerinde yayımladıkları şiirlerle dikkati çeken İ. Hakkı Sunat (1900 - 1966) ile İ. Hakkı Talas (1909 - 1978)'i sayabiliriz.

Şiir antolojileri

Öğretmenlerin ve ana - babaların çocukların şiir okuma ve ezberleme ihtiyacını karşılayabilmek için yayımlanmış bütün eserleri sağlamaları güçtür. Bu ihtiyacı en kısa yoldan karşılayacak eserler özel olarak düzenlenmiş şiir antolojileridir. Antolojilerin önemini ve yararlanma yolları ile başlıca antolojileri bilmek ilgililere bu konuda yeterlik kazandırabilir.

a. Antolojilerin önemi ve yararlanma yolları. Öğretmenler, çocuklara tavsiye edecekleri veya bizzat kendilerinin okuyacakları şiirleri kolayca antolojilerde bulabilirler. Ancak türlü antolojiler arasında en uygununu seçmek kolay bir iş değildir. Çünkü bazı antolojiler ders konularıyla paralel bir biçimde düzenlendikleri için şiir değeri taşımayan, pek basit ve acemice yazılmış manzumeleri de kapsar durumdadırlar. Öte yandan, yetişkin okurlar için hazırlanmış bazı antolojilerde de hiç duraksamadan çocuklara tavsiye edilebilecek nitelikte şiirlere rastlanabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin vaktiyle çıkmış veya yeni çıkan şiir antolojilerini dikkatle gözden geçirmeleri ve çocuklar için uygun parçaları önceden tespit etmeleri yerinde olur. Bundan başka, sanat ve edebiyat dergilerinde yayımlanan şiirlerin bir bölümü de derlenip özel bir dosyada saklanabilir. Bu derlenen şiirleri türlü amaçlara göre bölümlemek ve gerektiği zaman kullanmak mümkündür.

b. Başvurulacak şiir antolojileri. Yeni harflerle yayımlanmış bütün antolojileri burada saymak gereksizdir. Çünkü bunlardan bir kısmı ancak eski okulların kitaplıklarında veya genel kitaplıklarda bulunabilir. Önemli olan, daha çok, yeni ve bulunması oldukça kolay eserlerin tanınmasıdır. Şiir seçerken şu antolojilere bakılması yararlı olur : Atatürk Şiirleri Antolojisi (Haz. Muzaffer Reşit, 1959) Atatürk Şiirleri (Haz. Behçet Necatigil, 1963), Büyük Memleket Şiirleri Antolojisi (Haz. Osman Attilâ, 1964), Çocuk Şiirleri Antolojisi